

**Úmluva Mezinárodní organizace práce č. 87
o svobodě sdružování a ochraně práva odborově se organizovat**

Generální konference Mezinárodní organizace práce, která byla svolána Správní radou Mezinárodního úřadu práce do San Franciska a tam se sešla dne 17. června 1948, na svém třicátém prvním zasedání,

rozhodnuvši přijmout formou úmluvy některé návrhy, týkající se svobody sdružování a ochrany práva odborově se organizovat, jež jsou sedmým bodem jednacího pořadu zasedání,

berouc v úvahu, že preambule ústavy Mezinárodní organizace práce vyhláší uznání zásady svobody sdružování jako prostředek ke zlepšení podmínek zaměstnání a zajištění míru,

berouc v úvahu, že Filadelfská deklarace znovu potvrdila, že "svoboda vyjadřování a sdružování je nezbytnou podmínkou stálého pokroku",

berouc v úvahu, že Mezinárodní konference práce na svém třicátém zasedání jednomyslně schválila zásady, které by mohly tvořit základ mezinárodní úpravy,

berouc v úvahu, že Valné shromáždění Spojených národů na svém druhém zasedání přijalo za své tyto zásady a vyzvalo Mezinárodní organizaci práce, aby vyvinula všechno své úsilí k tomu, aby bylo možno přijmout jednu nebo více mezinárodních úmluv,

přijímá dne 9. července 1948 úmluvu, která bude označována jako Úmluva o svobodě sdružování a ochraně práva odborově se organizovat, 1948:

**ČÁST I.
Svoboda sdružování**

Čl.1

Každý členský stát Mezinárodní organizace práce, pro který platí tato úmluva, se zavazuje uskutečnit následující ustanovení.

Čl.2

Pracovníci a zaměstnavatelé bez jakéhokoliv rozdílu mají právo bez předchozího schválení ustavovat organizace podle vlastní volby, jakož i stát se členy takových organizací, a to za jediné podmínky, že se podřídí stanovám těchto organizací.

Čl.3

(1) Organizace pracovníků a zaměstnavatelů mají právo vypracovávat své stanovy a pravidla, zcela svobodně volit své zástupce, organizovat svoji správu a činnost a formulovat svůj program.

(2) Veřejné orgány se zdrží jakéhokoliv zásahu, který by omezoval toto právo nebo zabraňoval jeho zákonnému vykonávání.

Čl.4

Organizace pracovníků nebo zaměstnavatelů nepodléhají rozpuštění nebo pozastavení činnosti administrativní cestou.

Čl.5

Organizace pracovníků a zaměstnavatelů mají právo ustavovat federace a konfederace, jakož i stát se jejich členy, a každá organizace, federace nebo konfederace má právo se stát členem mezinárodních organizací pracovníků a zaměstnavatelů.

Čl.6

Ustanovení výše uvedených článků 2, 3 a 4 se vztahují na federace a konfederace organizací pracovníků a zaměstnavatelů.

Čl.7

Nabytí statutu právnické osoby organizacemi pracovníků nebo zaměstnavatelů, jejich federacemi a konfederacemi nemůže být podřízeno takovým podmínkám, které by omezovaly provádění ustanovení výše uvedených článků 2, 3 a 4.

Čl.8

(1) Při vykonávání práv, která jsou jim přiznána touto úmluvou, musí pracovníci, zaměstnavatelé a jejich příslušné organizace, tak jako jiné osoby a organizované kolektivy, dbát zákonnosti.

(2) Vnitrostátní zákonodárství nesmí omezovat, ani nesmí být uplatňováno tak, aby omezovalo záruky stanovené touto úmluvou.

Čl.9

(1) Do jaké míry budou záruky, vyplývající z této úmluvy, uplatněny v ozbrojených silách a v policii, bude stanoveno vnitrostátním zákonodárstvím.

(2) Podle zásad stanovených v odstavci 8 článku 19 ústavy Mezinárodní organizace práce nelze o ratifikaci této Úmluvy některým členským státem mít za to, že se dotýká jakéhokoli již existujícího zákona, soudního rozhodnutí, obyčeje nebo dohody, na základě nichž se poskytují příslušníkům ozbrojených sil a policie práva zaručená touto úmluvou.

Čl.10

V této úmluvě znamená slovo "organizace" každou organizaci pracovníků nebo zaměstnavatelů, která má za cíl podporovat a hájit zájmy pracovníků nebo zaměstnavatelů.

ČÁST II.

Ochrana práva odborově se organizovat

Čl.11

Každý členský stát Mezinárodní organizace práce, pro který platí tato úmluva, se zavazuje učinit všechna potřebná a vhodná opatření, aby zajistil pracovníkům a zaměstnavatelům svobodné vykonávání práva odborově se organizovat.

ČÁST III.

Různá opatření

Čl.12

(1) Pokud jde o území uvedená v článku 35 Ústavy Mezinárodní organizace práce, změněné aktem o změně ústavy Mezinárodní organizace práce z roku 1946, s výjimkou území uvedených v odstavcích 4 a 5 zmíněného takto pozměněného článku, každý členský stát organizace, který ratifikuje tuto úmluvu, zašle generálnímu řediteli Mezinárodního úřadu práce současně s ratifikací úmluvy nebo v době co nejkratší po její ratifikaci prohlášení, v němž uvede:

- a) území, ohledně nichž se zavazuje provádět ustanovení úmluvy beze změny,
- b) území, u nichž se zavazuje provádět ustanovení úmluvy s výhradou změn a podrobnosti o těchto změnách,
- c) území, na nichž není možno úmluvu provádět a v těchto případech důvody, pro které ji není možno provádět,
- d) území, pro něž si vyhrazuje své rozhodnutí.

(2) Závazky uvedené pod písmeny a) a b) prvního odstavce tohoto článku budou považovány za nedílnou součást ratifikace a budou mít stejné účinky.

(3) Každý členský stát se může kdykoli novým prohlášením zcela nebo zčásti vzdát výhrad obsažených v jeho původním prohlášení na základě ustanovení pod písmeny b), c) a d) prvního odstavce tohoto článku.

(4) Každý členský stát může v obdobích, během nichž lze tuto úmluvu vypovědět podle ustanovení článku 16, zaslat generálnímu řediteli nové prohlášení pozměňující v jakémkoliv jiném směru znění kteréhokoli předchozího prohlášení a uvádějící údaje o současné situaci v takových územích.

Čl.13

(1) Jestliže otázky, které upravuje tato úmluva, spadají do vlastní pravomoci orgánů nemetropolitního území, členský stát odpovědný za mezinárodní styky tohoto území v dohodě s vládou tohoto území může zaslat generálnímu řediteli Mezinárodního úřadu práce prohlášení jménem tohoto území o přijetí závazků obsažených v této úmluvě.

(2) Prohlášení o přijetí závazků obsažených v této úmluvě mohou být zaslána generálnímu řediteli Mezinárodního úřadu práce:

- a) dvěma nebo více členskými státy organizace za území spadající pod jejich společnou pravomoc,
- b) každým mezinárodním orgánem zodpovídajícím za správu nějakého území na základě ustanovení Charty Spojených národů nebo jakéhokoliv jiného platného ustanovení, týkajícího se tohoto území.

(3) Prohlášení zaslána generálnímu řediteli Mezinárodního úřadu práce podle ustanovení uvedených v předchozích odstavcích tohoto článku musí uvádět, zda ustanovení úmluvy budou prováděna na určitém území beze změny nebo se změnou, pokud v prohlášení bude uvedeno, že ustanovení úmluvy budou prováděna se změnami, musí být podrobně uvedeno, v čem zmíněné změny spočívají.

(4) Členský stát, členské státy nebo příslušný mezinárodní orgán mohou v obdobích, během nichž lze tuto úmluvu vypovědět podle ustanovení článku 16, zaslat generálnímu řediteli nové

prohlášení pozměňující v jakémkoli jiném směru znění kteréhokoli dřívějšího prohlášení a obsahující údaje o současném stavu, pokud jde o provádění této úmluvy.

ČÁST IV. Závěrečná ustanovení

Čl.14

Formální ratifikace této Úmluvy budou oznámeny generálnímu řediteli Mezinárodního úřadu práce a jím zapsány.

Čl.15

(1) Tato úmluva zavazuje toliko členské státy Mezinárodní organizace práce, jejichž ratifikace byla zapsána generálním ředitelem.

(2) Nabude účinnosti dvanáct měsíců poté, kdy generální ředitel zapíše ratifikace dvou členských států.

(3) Pro každý další stát tato úmluva nabude účinnosti dvanáct měsíců od data, kdy byla zapsána jeho ratifikace.

Čl.16

(1) Každý členský stát, který ratifikoval tuto úmluvu, může ji vypovědět po uplynutí deseti let ode dne, kdy tato úmluva poprvé nabyla účinnosti, písemným sdělením generálnímu řediteli Mezinárodního úřadu práce, který je zapíše. Výpověď nabude účinnosti jeden rok po dni, kdy byla zapsána.

(2) Každý členský stát, jenž ratifikoval tuto úmluvu a který nepoužije práva ji vypovědět podle tohoto článku během roku následujícího po uplynutí období deseti let, jak uvedeno v předchozím odstavci, bude vázán úmluvou na další desetileté období a poté ji bude moci vypovědět vždy po uplynutí desetiletého období za podmínek uvedených v tomto článku.

Čl.17

(1) Generální ředitel Mezinárodního úřadu práce oznámí všem členským státům Mezinárodní organizace práce zápis všech ratifikací, prohlášení a výpovědí, které mu členové organizace sdělí.

(2) Když bude členským státům Organizace sdělovat zápis druhé ratifikace, jež mu byla oznámena, generální ředitel upozorní členské státy Organizace na datum, kdy tato úmluva nabude účinnosti.

Čl.18

Generální ředitel Mezinárodního úřadu práce oznámí generálnímu tajemníkovi Spojených národů k zápisu podle článku 102 Charty Spojených národů úplné údaje o všech ratifikacích, prohlášeních a výpovědích, které zapsal podle ustanovení předchozích článků.

Čl.19

Vždy, bude-li to považovat za nutné, správní rada Mezinárodního úřadu práce předloží generální konferenci zprávu o provádění této úmluvy a přezkoumá, zda je záhodno dát na pořad jednání generální konference otázku její úplné nebo částečné revize.

Čl.20

(1) Přijme-li generální konference novou úmluvu revidující úplně nebo částečně tuto úmluvu a neustanoví-li nová úmluva jinak:

a) ratifikace nové revidující úmluvy členským státem způsobí ipso iure okamžitou výpověď této úmluvy bez ohledu na ustanovení článku 16, a to s výhradou, že nová revidující úmluva nabude účinnosti,

b) od doby, kdy nová revidující úmluva nabude účinnosti, tato úmluva přestane být členským státům otevřena k ratifikaci.

(2) Tato úmluva však zůstane v platnosti co do formy a obsahu pro ty členské státy, které ji ratifikovaly a které neratifikovaly revidující úmluvu.

Čl.21

Anglické a francouzské znění této úmluvy mají stejnou platnost.